

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita, Et Gestis S. Francisci Xaverii È Societate Iesv Indiarvm Apostoli Libri Qvatvor

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1666

49. Origo Iaponicæ missionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10854

dit. Copore infert Xaverius, quod solum curas, verum animo qui va-
les? eique deinceps quod agitabat crimen pertexit, cuius præter ipsum
nemo erat mortalium conscius. Quare id illi ostensum diuinitus agnos-
cens, disertè confessus quod iam celari non poterat, sulurari eius
admonitione reuocatus est à prauis consiliis, & extra lubricum recidendi
subductus. Populo tandem Cocinensi ex voto prorsus Vicarij, egregiè
exulto, relictisque eidem Vicario apud quem duos menses egit sanctimo-
niæ argumentis, quæ deinde multis admirans narrabat, Bazainum contem-
dit, mandatisque ab Governatore Indiæ Sa præmunitus, quibus iubebatur
Præfectus Malacensis in Iaponiam illum transmittere, Goam reuertit ad
suos diuidendos. Coulanum vltra oram Trauancoris Lanciloto attri-
buit; Somatram Insulam Cypriano, qua tamen exclusus ad urbem S.
Thomæ in Choromandelo profectus est.

48

Suos diuidens
neminem so-
cio carere pas-
sus est S. Igna-
rij mandato.

Alfonso Castrio, nouo adhuc in Societate, Moluæ insulas; Bazai-
num Melchiori Gonzales. Gomezio autem Goanum Collegium parum
feliciter gubernanti, cum daret Berzeum successorem, hic suam modestiam
ab eo honore tot precibus defendit, vt pro illa Collegij præfectura, Orma-
zium missus sit. Horum porro cuique, etsi omnes erant Sacerdotes, so-
cium addidit, laboris adiutorem, & actionum testem. Id enim manda-
rat Ignatius, cui ad auctoritatem bonæ famæ vbique gentium in Socie-
tate retinendam, ne in Indiis quidem licere visum est nostros sociis care-
re, quantumvis graui eorum penuria laborarent. Omnibus itaque pri-
uatim ac publicè sanctè ordinatis, ad profectiorem Iaponicam se accin-
xit, cuius anno iam proximo conceptæ semina in hunc distuli locum, vt
vno veluti contextam filo Apostolicæ missionis seriem vniuersam in con-
spectum darem, qua inde à primis sæculis nullam Christianorum fortif-
tissima decora, gloriosius Ecclesiæ honori, nullam posteriorum imita-
tioni potentiùs commendarunt.

Fuit Angerus quidam, quem alij Iagirum, natione Iapo Cangoscima
patria, Saxumæ vrbe metropoli, ætate iuuenis, nobilis genere, literis ex-
cultus, vita & moribus vt quidem ethnicus, non omnino prauis. Hunc
acri ingenio cum esset, torquebat perpetuus æterni supplicij timor; nec
enim dubitabat animam corpori superstitem viuere; inferos esse; penas
illic fontes manere sempiternas admissorum in vita seclerum; nec quic-
quid erat Bonziorum qui sunt apud Iapones Theologiæ, & conscientiæ
architecti, eximere illi hos metus valuerat; de iis crebrè sermocinaba-
tur cum mercatoribus Lusitanis quos illuc ab anno post sequimillesi-
mam altero, & quadragesimo, negotiatio traxerat. Verum vt merces
magis norant terrenas, quam cœlestes; ad vltimum denique homini
suadebant Malacam transiret; illic reperturum (cuius) de prædicabant
miracula, & sanctimoniam Franciscum quendam Xaverium, qui primo
congressu de omnibus ipsum cumulatissimè edoceret. At enim iuuenis
vxo-ratus, & diues, hoc etsi magnopere cuperet, ægrè adducebatur vt tenta-
ret terrebant pericula, mare procellis crudelibus infestum, iter milhasium
bis

49

Origo Iaponi-
æ missionis.

bis mille quingentorum, perplexis cogitationibus fluctuans; longe tamen ab ea navigatione auersiores sentiebat. En autem inopinato repente cogitur ad vitam seruandam audere, & aggredi, quod in æternam animæ salutem tandiu anceps & dubius minimè decernebat. Inimico enim haud scio qua causa interfecto, in cœnobium Bonziorum compulsus est fugere, vt forum euaderet capitalium quæstorum. Nauim tunc illic habebat in anchoris Aluarus Vazius Lusitanus mercibus stipendis; de amici asylo vt reseuiuit, transuecturum se illum secretò Malacam promissit; vnde postea sedatis vtrîmque partibus eodem nauigio Saxumam remearet. Iuuenis quâ vitæ sollicitus, quâ conueniendi Xauerij, amici beneuolentia cupididissimè vsurum se ait, quod in multos dies cum per negotia differre Vazius cogeretur; dat ipsi literas ad Fernandium, in portu haud ita dissito consistentem, quem cum famulis duobus, noctu dùm tacitè inquirat, faustè in Georgium Aluarum incidit, nauis quamprimùm discessuræ præfectum. Hunc & pietate, & Xauerij amicitia præstantem subiit animus, nihil se ab vltimis finibus Xauerio gratius optativsque portaturum, quàm Iaponium hominem Deo & Religioni veræ consecrandum. Igitur in nauim, seruosque eius duos magna voluntate comiter inuitat, & vt erat virtute insignis, diuturna otia molestæ navigationis, leuabat identidem miscendis cum Angero de fide Christi sermonibus. Hic cautus admodum, & sagax collato dogmate patriæ superstitionis, & turpitudine quam suis indulget cum sacri Euangelij effatis, & sanctitate quam imperat, his mirum in modum afficiebatur, supremum tamen decernendi nodum ad ea remittebat quæ esset ab Xauerio auditurus, de quo illi præfectus cum multa & grandia memoraret, cupienti ardentè videre & alloqui dies singuli anni erant. Sed expectatam ex eius conspectu latitiæ magnitudinem, haud paulo acerbior extinxit mœror, cum Malacam appulsus didicit, procul ipsum in Molucis versari. Incertus igitur de illius regressu, & moras pertæsus desiderati boni, priusquam mare iteraret, accenseri voluit Christianis, & ab Alphonso Martinesio baptismum petiit. Alphonso officij parum gnarus seueriori repulsa hominem dimittit, negans fas esse Christiano cum ethnica vxore, & inter ethnicos viuere. Sed hæc hallucinatio boni viri, superiore instinctu contulit ad dandum Xauerio in Iaponiam ductorem, & inferendam in illud imperium Christi Crucem. Spe cassus Angerus, abiecto quin etiam Religionis mutandæ animo, cui se tam multa opponebant, Cangoximam patriam repetebat, eratque prope in vrbs conspectu. Viginti vix leucis ab ea distans, cum retortis in proram ventis, quattriduana tempestate correpta nauis per milliarîa sexcenta in Cinceum reiecta est Sinarum portum, ex quo Iaponiam versus cursum direxerat. Discriminis grauitas percussum iuuenem sibi restituit, & prioribus illis salutis quærendæ studiis accendit; curarum plenus dum secus mare inambulat, suasque secum ærumnas lamentatur, obuium habuit Vazium (illum à quo ante per literas Fernandio fuerat commendatus, vt clam duceretur extra

Iaponiam, & qui tunc vela Malacam pandebat) Querentem sua tædia Angerū, suosque tot inanes cursus, nouis rationibus ac spebus reperiendi Xauerij erexit Vazius, secumque perpulit Malacam iterum nauigare, nec defuturum ex Patribus aliquem cum quo in Iaponiam rediret. Deo interea volente recentem ex Molucis Xauerium Angerus Malacæ inuenit, suam quàm inexplicabili gaudio difficile dictu est, demum enim aduertit, tam perplexam successuum telam suo bono contextam diuinitus. Quamquam autem egeret nemine qui ei aditum ad Xauerium muniret, nihil expectentem cupidius, ut tamen omnia ex voto cederent; Georgium Aluarum nauis egrediens offendit, qui Malacam primum eum peruexerat, & iacundissime salutatum in S. Mariæ deduxit ædem, ubi tunc erat Xauerius quem de Iaponis mente, conditionibus, itinere docuit. Quantis huius nuntij faustitas B. Patrem cumularit lætitiis nemo cogitans allequatur, velut enim è cælo diploma, hunc habuit ad Apostolicam illam missionem, occursum Angero prodiit, & quasi omnem cum illo Iaponiam petere conderet, passis brachiis complexus, sinui appressit, ex quo scribens ad Ignatium Angerus, ait se mirificè animo recreatum, & incapisse tunc habere pro liquido, id omne negotium à Deo regi. Secuta exinde quotidiana inter illos familiaritas & colloquio, mutuaque suis cuiusque de rebus communicatio, & explicatio, nam Lusitanicè utcumque Angerus loqui norat. Malacæ tandem post debellatos ut diximus Acenos, profecti Martio ineunte anno 1548. Goam peruenerunt.

50
Iaponum triū
conuersio, &
virtus.

Illic Angerum suum Xauerius Cosmo Turriano, in S. fidei seminario Rectori erudiendum plenius credidit mysteriis Christianis, quibus egregè institutus, solemnī pompa, publicoque cum plausu initiatus est Sacro Baptismate ab Episcopo Goano, gestiente maiorem in modum Xauerio, quo die quondam spiritus diuinus Apostolos Ecclesiæ Principes inunxisset, eodem Ecclesiæ in possessionem regni toto orbe semoti inducere, linguisque tunc in eos effulis, nouam accessisse Iaponicam. Hunc ad seminarij eius decus Paulū à sancta fide Cosmus Annesius vocari voluit; famulis duobus, Antonij & Ioannis nomen impositum. Tam optatis initiis, ea breui accessit eminentia illorum virtutis, ut passim de illa in Europam Xauerius scriberet, magna eorum eum laude, sibi que ab iis ad proficiendum acres stimulos addi fateretur. Dies triginta exercendo meditationibus animo exegerunt, quibus se Deus tam liberaliter iis infundit, tantam æternorum scientiam contulit, & cælestium copiam sensuum; quantam vix soleant prouectissimi quique in virtutum palæstra percipere, neque id obiter, sed diu nisi de Deo loqui non poterant, ignis illius primigenij dulci flamma illorum intima exedente. Acquiscebant potissimum in Christi patientis effusa bonitate, redamandi exemplis, & incitamentis fundendi pro illo sanguinis; fidei donum quàm altè imbibissent, & desiderium salutis alienæ, testes erant ex imò pectoris fractæ voces, in quas, Paulus præsertim, audiebatur erumpere. Iapones! ô Iapones mei! vos ipsos attendite, cæcitatē vestram aduertite, interro